

نام: نام خانوادگی: نام پدر: نام دبیر: خانم تیموری	اداره کل آموزش و پرورش استان لرستان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان کوهدشت	بسمه تعالی سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان سال ۱۴۰۰ سال «تولید، پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها»	دبیرستان استعدادهای درخشان درخشان سال تحصیلی ۱۴۰۰ سری: صبح شماره کلاس: ۱۰۱	امتحان درس: فارسی ۱ تاریخ آزمون: خردادماه ۱۴۰۰ مدت زمان آزمون: ۷۰ دقیقه نمره آزمون: بارم: ۲۰ نمره
---	---	---	--	--

هر کس که با کتاب با آرامش باید، راحتی و آسایش از او سلب نمی‌گردد. «امام علی (ع)»

بارم	الف) قلمرو زبانی (۷/۵ نمره)	ردیف
------	-----------------------------	------

۱/۵	<p>۱) معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (۱)</p> <p>الف) کم کسی ز ابدال حق، آگاه شد. پ) زمانه مرا پتک ترگ تو کرد.</p> <p>۲) کدام واژه معادل معنایی واژه (ابر) است؟ (۰/۲۵)</p> <p>الف: سندروس ب: خور پ: خدنگ ت: میغ</p> <p>۳) برای واژه مشخص شده بیت زیر در کدام گزینه معادل معنایی وجود دارد؟ (۰/۲۵)</p> <p>«<u>جولقی</u> ای سر برهنه می‌گذشت // با سر بی‌مو چو پشت طاس و طشت»</p> <p>الف) بیدل دیوانه‌ای در حال شد // پیش دکان یکی بقال شد ب) یکی گنج ویژه به درویش داد // سراینده را جامه خویش داد پ) وقت دم آهنگر ار پوشید دلق // احتشام او نشد کم پیش خلق ت) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست // در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست</p>	معنی واژه (۱/۵)
-----	--	-----------------------

۱/۵	<p>۴) املاي درست را از داخل پرانتز انتخاب کنید. (۰/۷۵)</p> <p>الف) لیکن خروس (غالب / قالب) حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان ب) بر دکان بنشست (فارغ / فارق) ، خواجه وش. پ) فلق، محرابی که تو در آن نماز صبح شهادت (گزارده‌ای / گذارده‌ای)</p> <p>۵) در ترکیبات زیر، چند اشتباه املايي وجود دارد؟ املاي درست آن ها را بنویسید. (۰/۵)</p> <p>(سوله و ساختمان فلزی - تقریر و بیان - مولع و حریص - سنان و سرنیزه - اشباح و هماندها - غرض و دین - زبون و خوار - مستغنی و بی‌نیاز).</p> <p>۶) اشتباه املايي را در عبارت زیر بیابید و درست آن را بنویسید. (۰/۲۵)</p> <p>« دلاک و غیم در آمدند و خدمت کردند و هر که در مسلخ گرمابه بود، همه بر پای خاسته بودند.» (.....)</p>	املاي واژه (۱/۵)
-----	---	------------------------

۰/۵	<p>۷) با توجه به ابیات زیر، به سوال ها پاسخ دهید.</p> <p>۱) دمی آب خوردن پس از بدسگال / به از عمر هفتاد و هشتاد سال</p> <p>۲) منت خدای عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.</p> <p>الف) نوع حذف (لفظی - معنوی) موارد فوق را مشخص کنید.</p> <p>ب) نوع «واو» (ربط - عطف) را مشخص نمایید.</p>	
۰/۲۵	<p>۸) در کدام گزینه، روابط معنایی بین واژه‌ها، درست ذکر نشده است؟</p> <p>الف) فراموشی و نسیان: مترادف ب) درخت و خدنگ: تضمّن پ) درع و خُود: مترادف ت) فراز و فرود: تضاد</p>	
۰/۵	<p>۹) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>الف) <u>ناتانائیل</u> با تو از انتظار سخن خواهم گفت. ب) تنم گر بسوزی به تیرم بدوزی</p>	
۰/۵	<p>۱۰) بیت‌های زیر را از نظر ساده و غیر ساده بودن جمله بررسی کنید. دلیل خود را ذکر کنید.</p> <p>الف) چون شیر به خود سپه شکن باش / فرزند خصال خویشان باش</p> <p>ب) جز از جام توحید، هرگز نوشم / زنی گر به تیغ ستم گردن من</p>	
۰/۵	<p>۱۱) در گزینه‌های زیر، واژه‌هایی که امروزه دچار تحول نوشتاری (ابدال) شده‌اند، را بیابید.</p> <p>۱) نماند ایچ با روی خورشید، رنگ / به جوش آمده خاک، بر کوه و سنگ</p> <p>۲) چو یعقوبم از دیده گردد سپید / نبرم ز دیدار یوسف امید</p>	<p>دستور (۴/۵)</p>
۰/۲۵	<p>۱۲) نقش دستوری «موصوف‌ها» در بیت زیر، به ترتیب کدام است؟</p> <p>«دو چشم مست تو کز خواب صبح برخیزند // هزار فتنه به هر گوشه‌ای برانگیزند»</p> <p>الف) نهاد، مسند، متمم ب) مسند، مفعول، نهاد پ) نهاد، مفعول، متمم ت) مفعول، مسند، نهاد</p>	
۰/۲۵	<p>۱۳) کدام یک از موارد زیر، ممال نیست؟ الف) رکیب ب) مزیح پ) نهیب ت) سلیح</p>	
۰/۵	<p>۱۴) مصرع زیر را از شیوه بلاغی به شیوه عادی برگردانید. «که رُهام را جام باده است جفت»</p>	

۰/۲۵	۱۵) معادل معنایی و "هم‌آوای" واژه داخل پرانتز را بنویسید؟ کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید (قضا) همی بردش تا به سوی دانه و دام								
۰/۲۵	۱۶) جدول زیر را کامل نمایید. (با حفظ شخص و شمار) <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>مضارع مستمر</td> <td>ساخت منفی</td> <td>فعل</td> </tr> <tr> <td></td> <td>نمی‌خوانیم</td> <td>می‌خوانیم</td> </tr> </table>	مضارع مستمر	ساخت منفی	فعل		نمی‌خوانیم	می‌خوانیم		
مضارع مستمر	ساخت منفی	فعل							
	نمی‌خوانیم	می‌خوانیم							
۰/۲۵	۱۷) در کدام گزینه، واژه دو تلفظی یافت نمی‌شود؟ الف) به نام کردگار هفت افلاک (ب) یعقوب خود، او را به صبر آموزگار بود پ) آرامش دو گیتی تفسیر این دو حرف است (ت) روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد								
۰/۲۵	۱۸) در کدام گزینه با توجه به ویژگی سبکی «دو حرف اضافه برای یک متمم» متمم وسط دو تا حرف اضافه قرار نگرفته است؟ الف: به سهراب بر تیرباران گرفت ب: زدش بر زمین بر به کردار شیر پ: نهمتن بر آشفست و با توس گفت ت: بگیر و به گیسوی او بر بدوز								
۰/۵	۱۹) نهاد و گزاره بیت را در جدول مشخص کنید. «من ایرانیم، آرمانم شهادت/تجلی هستی است، جان کندن من» <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>نهاد</th> <th>گزاره</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	نهاد	گزاره						
نهاد	گزاره								
❖ (ب) قلمرو ادبی (۴ نمره)									
۰/۵	۲۰) در بیت: «یکی تیر زد بر بر اسب او / که اسب اندر آمد ز بالا به روی» یک جناس همسان و یک جناس ناهمسان را ذکر کنید. الف) جناس همسان (تام): ب) جناس ناهمسان (ناقص):								
۰/۲۵	۲۲) در کدام بیت، هر دو آرایه (اغراق و مجاز) وجود دارد؟ الف: بشد تیز رهام با خود و گبر / همی گرد رزم اندر آمد به ابر ب: به گرز گران دست برد اشکبوس / زمین آهنین شد، سپهر آبنوس								

دستور
(۴/۵)

۲۳) در گروه «الف» کدام یک از آرایه های گروه «ب» وجود دارد؟ (در گروه «ب» یک آرایه اضافه است).

قلمرو
ادبی
(۴)

الف	ب
الف) ابر و مه و باد و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری ب) می گفت: «الها! صد هزار مرتبه شکر»، که «شکر نعمت، نعمتت افزون کند» پ) شود کوه آهن چو دریای آب / اگر بشنود نام افراسیاب ت) هر خسی از رنگ گفتاری بدین ره کی رسد؟ / درد باید پرده سوز و مرد باید گام زن	تضمین ایهام اغراق حس آمیزی مراعات نظیر

۰/۵

۲۴) معنی عبارات کنایی زیر را بنویسید.

الف) عنان را بیچید گرد آفرید: (.....)

ب) خسرو در ریاضی، «کمیتش لنگ بود»: (.....)

قلمرو
ادبی
(۴)

۰/۲۵

۲۵) بارزترین آرایه ادبی مشترک ابیات زیر را بیان کنید.

الف: رسم بدعهدی ایام چو دید ابر بهار / گریه اش بر سمن و سنبل و نسرين آمد

ب) بید مجنون در تمام عمر، سر بالا نکرد / حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی

۰/۲۵

۲۶) یکی از آرایه های مقابل کدام بیت، نادرست است؟ (سوال کنکوری)

الف) گوشه گیران قفس را نکهت گلشن بس است / دیده کنعانیان را بوی پیراهن بس است (تلمیح - جناس)

ب) از دل پر خون تراوش کم کند اسرار عشق / پرده پوش راز گوهر، سینه دریا بس است (استعاره - کنایه)

پ) همچو طوق قمریان آغوش ما گستاخ نیست / جلوه ای از دور از آن سرو روان ما را بس است (واج آرایه / استعاره)

ت) خط عذار یار که بگرفت ماه از او / خوش حلقه ای است، به در نیست راه از او (ایهام - تشبیه)

۰/۵

۲۷) کدام گزینه، معادل معنایی عبارت: «در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود.» را مشخص می کند؟

الف: طراحی اولیه اسب را بی نظیر می کشید. ب: در طراحی اولیه اسب، مشکل داشت.

۰/۲۵	۲۸) صحیح یا غلط بودن گزینه زیر را مشخص کنید. نوع ادبی داستان «رستم و اشکبوس» حماسی است. الف: صحیح ☐ ب: غلط ☐	
۰/۵	۲۹) پدیدآورندگان هریک از آثار زیر را بنویسید الف) مائده‌های زمینی : ب) پاسداری از حقیقت:	
	❖ پ) قلمرو فکری (۸/۵ نمره)	
۰/۵	۳۰) مَثَل «گندم‌نمای جوفروش مباح»، آدمی را از چه بر حذر می‌دارد؟	
۰/۵	۳۱) مفهوم عبارت زیر، به کدام آیه از قرآن اشاره دارد؟ آن را ذکر کنید. در معركة قلوب مجاهدان خدا، آرامشی که حاصل ایمان است، حکومت دارد.	
۰/۵	۳۲) مولوی در بیت زیر آدمی را از چه چیزی بر حذر می‌دارد؟ چون بسی ابلیس آدم روی هست / پس به هر دستی نشاید داد دست	درک
۰/۵	۳۳) منظور از بخش‌های مشخص شده را بنویسید. الف: «چو آگاه شد دختر گَزْدَهَم» ب: «در مملکت غرّش شیران گذشت و رفت»	مطلب و مفهوم (۴)
۰/۵	۳۴) یک ضرب المثل معادل مفهوم مصرع دوم در بیت زیر را بنویسید. نباشی بس ایمن به بازوی خویش / خورد گاو نادان ز پهلوی خویش	
۰/۵	۳۵) در عبارت زیر نویسنده بر چه چیزی تاکید دارد؟ برای من خواندن، این که شن ساحل‌ها نرم است کافی نیست می‌خواهم پای برهنه ام این نرمی را حس کند. به چشم من هر شناختی که مبتنی بر احساس نباشد، بیهوده است.	
۰/۵	۳۶) مفهوم اصلی درس «خسرو» چیست؟	
۰/۵	۳۷) در سروده زیر: «ای سرزمینی کز خاکت / خوشه‌های گندم می‌روید / و پیامبران بر می‌خیزند.» الف) کدام سرزمین مورد خطاب شاعر است؟ ب) مقصود شاعر از مصراع‌های دوم و سوم چیست؟	

۰/۵	<p>۳۸) در کدام بیت زیر، به مفهوم آیه شریفه: « و لا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتاً بل احياء عند ربهم يرزقون » (سوره آل عمران آیه ۱۶۹) اشاره شده است؟</p> <p>الف) نه تسلیم و سازش، نه تکریم و خواهش / بتازد به نیرنگ تو، توسن من ب) من ایرانی ام، آرمانم شهادت / تجلی هستی است، جان کندن من پ) جز از جام توحید، هرگز ننوشم / زنی گر به تیغ ستم گردن من ت) کجا می توانی ز قلبم ربایی / تو عشق میان من و میهن من</p>	مفهوم (۴)
۴	<p>۳۹) معنی ابیات زیر را به نثر ساده امروزی بنویسید.</p> <p>الف: گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان / نگاه دار سر رشته تا ننگه دارد. ب) کار پاکان را قیاس از خود مگیر / گرچه باشد در نبشتن شیر، شیر» پ) خروشید: کای مرد رزم آزمای / همآوردت آمد، مشو باز جای</p> <p>۴۰) عبارتهای زیر را به نثر روان معنی کنید.</p> <p>الف) تا باشد که ما را دَمکی زیادت تر در گرمابه بگذارد که شوخ از خود باز کنیم. ب) « حسودان تنگ نظر و عنودان بدگهر » وی را به می و معشوق و لهو و لعب کشیدند. پ) «اگر جان ما ارزشی داشته باشد، برای این است که سخت تر از برخی جانهای دیگر سوخته است.» ت) خاک، مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است؛ یعنی تا با خاک انس نگیری، راهی به مراتب قُرب نداری.</p>	معنی شعر (۲) معنی نثر (۲)
۲۰	پیروز و سربلند باشید.	